

DIUMENGE 26 DURANT L'ANY (A)

Mai és massa tard per a convertir-se! La litúrgia d'aquest diumenge ens llença, com diumenge passat, una crida a la conversió. Un camí de vida comença per aquell que obre els ulls, que transforma la seva conducta, que recerca la unitat en la humilitat.

Sí, el Senyor és bo, mostra el seu camí als pecadors (Sl 24): per açò el podem invocar: tracta'ns segons la riquesa de la teva misericòrdia.

La crida es precisa amb la paràbola dels dos fills, sol·licitats per son pare per anar a treballar a la

vinya, el comportaments dels quals s'oposen en paraules i accions. Aleshores, perquè no acceptar convertir-se i creure en la Bona Nova?

Déu ens convida també a treballar a la seva vinya, a participar en actes en el Regne i a fer la seva voluntat. Ell espera el nostre "sí" i el nostre compromís: *Teniu entre vosaltres els mateixos sentiments que heu vist en Crist*. Jesús és l'únic que respon plenament a la petició del Pare; pel seu abaixament ell comparteix la nostra condició humana, prova última de l'amor, i ell ens permet accedir al Regne de Déu el seu Pare.

LA TAULA DE LA PARAULA

PER APROFUNDIR AQUESTA PARAULA Ezequiel 18, 25-28

Contemporani de Jeremies, Ezequiel visqué a Jerusalem, i deportat a Babilònia el 497 a. C. El seu missatge servirà de base al que ha vingut a anomenar-se el "judaisme", és a dir la manera jueva de viure la seva existència davant de Déu i amb els altres, tal com prendrà forma després de l'Exili. El fragment d'aquest diumenge és tret dels seus oracles (cap. 4 a 24

L'ensenyament del capítol 18 marca un capgirament en la consciència moral d'Israel: tot home és personalment responsable davant de Déu. Aquesta concepció és nova oposant-se a una mentalitat que girava sobre la responsabilitat col·lectiva en el bé i el mal i la retribució global, les faltes d'uns podien recaure sobre les generacions que vindrien. El punt de partida n'és el proverbi: els pares menjaren raïms, i els fills tenen.... (Ez 18, 2; Jr. 31, 29). En nom de la seva imatge de Déu, Ezequiel i Jeremies afirmen que cadascú és responsable dels seus actes bons o dolents.

El text proposat, que comença al verset 25, és precedit per: La Paraula del Senyor totpoderós i d'una introducció: Jo no desig la mort del pecador, inspirada en el verset 23: És que el que desig és la mort del pecador – declara el Senyor- no és més tost el que canviï de conducta i visqui?

Déu refusa tancar l'home en el seu passat. El canvi d'actitud moral de cadascú és per tant, possible. El just es pot pervertir i el malvat convertir-se: Però és que és la meua conducta que és estranya? No és més tost la vostra? Nosaltres ho sabem i la primera lectura de diumenge passat ens ho recordava: els meus pensaments no són els vostres pensaments, i els meus camins no són els vostres camins, diu el Senyor (Is. 55, 8). Davant del Senyor cadascú és lliure i ha de prendre la seva vida en mà.

El segon ensenyament d'aquest oracle és la crida a la conversió que és sempre possible i que el pot alliberar: perquè ...no morirà, sinó que viurà.

Els versets 31 i 32 que segueixen ho mostren: Feu-vos un cor nou i un esperit nou, aquets camí de conversió obre el camí de la vida; l'afirmació del principi del text: "Jo no desig la mort del pecador", esdevé crida i promesa: Convertiu-vos i viureu, és a dir "convertiu-vos per viure.

PROCLAMAR AQUESTA LECTURA

El lector posarà de relleu les dues parts del text, la darrera frase, frase clau, per açò haurà remarcat les oposicions i els mots frontissa que estructuraren el text.

- L'incís inicial "*El Senyor diu*" indica l'origen del missatge
- La repetició del verb "encaminar" fa passar:
 - . d'una afirmació del poble de Déu: *No va ben encaminada la manera d'obrar del Senyor*
 - . a una pregunta que Déu fa al seu poble: *¿No és la vostra manera d'obrar, i no la meua, la que va desencaminada?*
- Les oposicions:
 - . entre la conducta de Déu, "*la meua manera d'obrar*" i la dels homes "*la vostra manera*"
 - . entre la sort reservada al just que es perverteix "morirà"
 - l la sort reservada al pecador que es converteix "viurà".
- La frase clau a llegir lentament:
- *Només que reconegui el mal que havia fet i es converteixi, viurà i se salvarà de la mort.*
- Els mots galfó (frontissa) que articula el text:

Si el just deixa..., però si el pecador es converteix.... Només que reconegui....

SALM 24

La litúrgia d'aquest diumenge ens proposa vuit versets del salm 24, salm "alfabètic" del que cadascun dels seus 22 versets comença amb una lletra de l'alfabet hebreu, l'ordre del qual, afavorint, en la llengua original, la memorització i simbolitzava la plenitud de la revelació, la plenitud de la Llei.

Es tracta d'una pregària de súplica: ensenya'm, feis-me conèixer, conduïu-me, no oblidis, però aquest "jo", en realitat representaria Israel, el salm acaba amb "allibera Israel, Déu meu, de totes les seves angoixes! Aquest suplicant, un pecador, sens dubte, demana simplement viure l'Aliança, el que expressen els versets 10 i 11: *Els camins del Senyor són camins de amor i veritat per aquells....Pel vostre nom perdonau-me....*

Ell confessa les seves revoltes de joventut .

Déu li és revelat com el Déu que salva, que perdona, que mostra el camí; la seva tendresa, el seu amor, la seva bondat, la seva justícia són evocats. Es retroba aquí el Déu que s'ha revelat a Moisès al Sinai "tendre i misericordiós , lent a la còlera, ric en amor i fidelitat (Ex 34, 6)

Confiant en la misericòrdia del Senyor el salmista demana a la primera estrofa: *ensenya'm els teus camins, feis-me conèixer la ruta, conduïu-me en la vostra veritat....*, amb la certesa de veure la seva pregària escoltada.

Amb el salmista la pregària de petició és simple, petició de saviesa: *ensenya'm els teus camins, feu-me conèixer els vostres viarany, dirigeix-me en la vostra veritat, instruíu-me, perquè tu ets un Déu que salva* (i al verset 20: *guarda la.-...*), petició de perdó: *oblida els pecats de joventut...*

La resposta a la pregària de l'home és donada per Jesús mateix: Jo som el camí, la veritat i la vida (Jn 14, 6), ell és també el Salvador: *Avui us ha nascut un salvador* (Lc 2, 11), ell que ha vessat la seva sang per la multitud en remissió dels pecats (Mt 26, 28).

Pregar aquest salm avui en comunitat com a resposta al missatge d'Ezequiel que recorda la responsabilitat personal individual, podrà ajudar cadascú a discernir el camí de llibertat proposat pel Senyor i a respondre a la crida a convertir-se.

Fiant-se de Déu de l'Aliança, tot creient "salvarà la seva vida", no morirà sinó que viurà, com ho prometia Ezequiel.

SEGONA LECTURA Filipencs 2, 1-11

APROFUNDIR AQUESTA PARAULA

Continuam avui la lectura de la carta als Filipencs començada diumenge passat i que continuarem fins el diumenge 28.

La familiaritat i la cordialitat manifestades en aquesta carta proven que Pau es sentia particularment unit a aquesta església de Filips: ell els obre el cor, parla de la seva alegria i dels seus sofriments. Pau escriu aquesta carta, sens dubte des d'Efes, vers l'any 57 quan està a la presó; captiu no sap quina serà la seva sort, però és cert que , però està segur que la causa de l'Evangelí en sortirà reforçada.

En el passatge que avui es llegeix, Pau convida primer el seus amics a guardar la unitat en la humilitat del servei (2, 1-5); per exhorta-los-hi els cita tot seguit l'himne a Crist, Servent sofrent establert per Déu, Senyor del món (2, 6-11)

Al començament Pau recorda que totes les virtuts tenen la seva font en el Crist; aquesta expressió és emprada al final i començament del passatge: en Crist.....

Entre els dos , enumera totes aquestes virtuts: reconfort ament, amor, comunió, tendresa, pietat i les seves conseqüències, la unió a Jesús comporta la unió dels fidels entre ells. Insisteix: teniu els mateixos sentiments.... cercau la unitat, deixant de banda la vanaglòria, l'egocentrisme, reconeixent les seves qualitats per considerar-los superiors a vosaltres mateixos.

Pau cita aleshores un himne cristià antic (llegit el diumenge de Rams), aquest text posa els fonaments a les recomanacions que procedeixen: la imitació de Crist, en qui hem estat batiats.

Aquest hime basat en les dues frases del misteri pasqual celebra l'abaixament fins a l'extrem Jesús fins a la mort i una mort en creu i la seva exaltació suprema en la seva resurrecció com a Senyor, per a glòria de Déu Pare.

Jesús no ha cercat fer-se igual a Déu, com Adam (Vosaltres sereu com a déus), ell elegeix la humilitat i l'obediència. És en la seva obediència que ell revela el ser i l'amor de Déu. Pren la condició de servent, al·lusió al Servent descrit a Is 53, 12, i Is 53, 13: *El meu servent pujarà, s'elevàrà, serà exaltat*)

El text acaba amb la confessió fonamental de la fe cristiana, fe en la divinitat de Jesús, manifestada per la seva resurrecció: **Jesucrist és el Senyor**.

Inserint aquest himne en la seva carta als Filipencs, Pau manifesta la seva fe en el misteri de la nostra salvació, el seu amor apassionat a aquells que l'ha agafat (3, 2) i que ell anomena "*Jesús, el meu Senyor*" (3, 18).

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

A fi de no tallar l'ensenyament moral de Pau del seu arrelament teològic, serà preferible optar per la versió llarga del text.

El lector sabrà distingir:

- L'exhortació de l'apòstol als filipencs:

+ amb la seva adreça inicial: *Germans...*

+ amb la seva sèrie de condicionals: Per tot el que trobeu en Crist, de fortalesa d'ànima, d'amor que consola, de dons de l'Esperit, d'afecte entranyable i de compassió...

Que culmina amb el verset 2: us suplic que em doneu plenament el goig de veure's units per uns mateixos sentiments..

I les frases imperatiu: No feu res per rivalitat ni vanaglòria.

Mirau els altres... considerau-los... que ningú no es guïï...

- La referència a l'himne de la litúrgia cristiana: ell que..
- Caracteritzat per les seves antítesis

+ *condició divina / condició d'esclau*

S'ha abaixat,/ Déu l'ha exalçat.

I conclou amb la professió de fe:

I tots els llavis reconeguin que Jesucrist és Senyor, a glòria de Déu Pare.

PER APROFUNDIR L'EVANGELI de Mateu 31, 28-32

La lectura d'Ezequiel ha ben preparat la paràbola dels dos fills cridats per son pare a treballar a la seva vinya. Aquesta paràbola pròpia de Mateu, és molt simple: fill meu, vés a treballar a la meua vinya. El primer respon: No hi vull anar, però hi va; el segon diu: Sí, Senyor, però no hi va.

Mitjançant una pregunta, Jesús l'aplica directament als seus interlocutors, els caps dels sacerdots i els ancians: Quin dels dos ha

complert la voluntat del Pare? Ell li responen: el primer. Entre la resposta "Jo no hi vull anar" i els fets hi ha un terme important: havent-se penedit, que retornarà al verset 32 a propòsit de Joan baptista: No us heu penedit per creure en la seva paraula. S'hi evoca la conversió, l'obediència que no està feta de belles paraules sense continuïtat, sinó que es verifica en els fets. Jesús sempre ha estat atent a aquells que obren els seus cors, que es pregunten, quina ha de ser la seva actitud prèvia.

L'aplicació fonamental de la paràbola va més lluny, Jesús continua: Amen (en veritat) us dic: els publicans i les prostitutes us precediran en el Regne de Déu.

Són els pecadors, els marginats que són capaços de conversió, després d'haver agafat el camí del pecat, que representen el fill penedit, que va realment la voluntat del seu pare.

Els caps dels sacerdots i els ancians, adversaris de Jesús no acullen el seu missatge, representen el segon fill, el qui diu: S', Senyor! Però que no obeeix. Així, doncs, no basta dir-me: Senyor, Senyor per entrar al Regne dels cels; sinó que es fa necessari fer, complir la voluntat del meu Pare que és als cels (Mt 7, 21).

A l'Antic Testament la Llei era l'expressió de la voluntat de Déu; a partir d'ara és Jesús qui revela la voluntat divina. Fer la voluntat del Pare, és creure en el Fill.

L'entrada al Regne depèn, des de les hores, de l'actitud de cadascun en referència a Jesús. Quan declara que els publicans i les prostitutes us precediran en el regne de Déu, no cal enganyar-se, cal comprendre no "que passen al davant de vosaltres", sinó que ocupen el vostre lloc: sobreentès: "vosaltres no hi entrareu".

El verset 32 desenvolupa, en fi, l'actitud de fe davant la predicació de Joan Baptista, els caps dels sacerdots i els ancians l'han refusat, els publicans i les prostitutes l'han acollit. L'actitud d'uns hauria pogut conduir els altres a penedir-se. A través de la de la figura de Joan Baptista es dibuixa la figura de Jesús. Refusar o acollir Joan Baptista era preparar-se per refusar o acollir Jesús mateix, vertader Fill.

La paràbola de Jesús s'acosta al missatge d'Ezequiel. Res no està definitivament salvat o perdut davant de Déu. Mai és massa tard per a convertir-se.

COMENTARI A L'EVANGELI Mt 21, 28-32

Just Jesús ha fet la seva entrada a Jerusalem (21, 1-11) i tret els venedors del Temple (21, 12-17), que els sacerdots i els mestres de la Llei, "indignats" per les seves accions etonnanes (21, 15), comencen a hostigar-lo. Precisament "en el Temple" on ensenya.

El veiem in terpel·lat per ells sobre l'autoritat que el permet parlar i actuar així: *-Amb quina autoritat fas tot això? Qui te l'ha donada, aquesta autoritat? (21, 23).* Jesús els declara no respondre'ls més que si ells responen a la pregunta que els posa sobre el baptisme de Joan: *El baptisme de Joan, d'on venia: de Déu o dels homes?*

Els seus interlocutors raonen dintre seu: «*Si responem que venia de Déu, ens preguntarà: "Doncs per què no el vau creure?" 26 Però si diem que venia dels homes, ja podem tenir por de la gent, perquè tothom està convençut que Joan era un profeta.*» Així que pensen prudentment declarar: *No ho sabem.*

O Jesús conclou: *-Doncs jo tampoc no us dic amb quina autoritat faig tot això.*

Per contra, els proposa una paràbola sobre la qual els demanarà el seu parer: La paràbola dels dos fills.

Una paràbola on l'economia dels mots remarca encara més el contrast entre els dos fills.

- Contrast en la seva conducta inicial:
 - A l'actitud grossera del primer, que replica brutalment: No hi vull anar

Hi oposa l'actitud respectuosa del segon: *Hi vaig de seguida, pare,*

- Contrast en el seu comportament final:
 - quan el primer, després del seu refús, se'n penedeix i va a la vinya.
 - * el segon, després d'haver dit que sí amb deferència, no hi va per res.

- Una paràbola on la sobrietat del relat fa rars detalls d'elements preciosos per a la seva comprensió.

* Així que no se'ns diu que el primer fill li ha encantat, sinó que se n'ha penedit (convertit), la mateixa paraula serà present a la sentència final. *I vosaltres, ni després de veure això, encara no us en penediu ni voleu creure'l».*

- I el segon fill no respon simplement: *Sí, Pare*, sinó: *Sí, senyor* (la versió litúrgica del leccionari català repeteix: **pare**; no ho fa així el text grec que diu: *kyrios, senyor*, ni la versió castellana).
- Hi ha també finalment la pregunta de Jesús als seus interlocutors sobre *¿Quin d'aquests dos va fer el que el pare volia?*

... o "fer" la voluntat del Pare:

Tots no poden fer res més que respondre: *El primer*: l'home es jutja pels seus actes, no per les seves intencions mudables.

Però, hi ha l'estupor quan Jesús hi enganxa tot d'una: *Us dic amb tota (Amén, amén...) veritat que els publicans i les dones de mala vida us passen al davant cap al Regne de Déu, perquè ha vingut Joan amb la missió d'ensenyar-vos un bon camí, però vosaltres no l'heu cregut, mentre que els publicans i les dones de mala vida sí que l'han cregut. I vosaltres, ni després de veure això, encara no us en penediu ni voleu creure'l».* Ells comprenen que s'acaben de jutjar i de condemnar-se a si mateixos.

El caps dels sacerdots i els ancians del poble són els *justos professionals* (J. Dupont). Fan professió de dir "sí" a Déu centrant-se escrupolosament als seus manaments i a totes les prescripcions que s'han fet. De fet ells s'escuden rere la Llei per a refusar creure en la missió de Jesús, tal com han refusat creure en Joan Baptista. Així esquiven la voluntat de Déu que és a qui s'acull en la paraula i la persona de Jesús, i es converteixen a ell per tenir accés al Regne.

- En canvi, aquells a qui ells miren com gent menyspreable, aquests *publicans* i aquestes *prostitutes*, aquests "pecadors professionals" que els semblen tan lluny del camí de la "justícia", aquests acullen la predicació de Jesús com han acollit la de Joan Baptista: s'han penedit per creure en la seva paraula.
- J. Radermakers conclou: *Els dos fills posats en escena representen les dues actituds religioses que Jesús ha trobat durant el seu camí terrenal: els "justos" i els "pecadors"; aquests indiferents a la Llei i a les seves prescripcions, aquells romanen fidels a les seves tradicions. Però on hi ha el vertader camí de la justícia? On és la verdadera fe? La docilitat a la predicació de Joan Baptista n'és el test: el que calia fer, en efecte, era creure en el paper de precursor del*

Baptista. El penediment, encara que fos tardà, obre el camí de la vinya, és a dir, del Regne, però el refús de comprometre's en fa impossible l'accés. Els publicans i les prostitutes, que havien refusat primer la voluntat de Déu manifestada en la Llei, s'han dirigit a Joan i, per ell, han descobert el camí de salvació en el Regne anunciat per Jesús; així passen al davant dels caps del poble que es declaren fills d'Abraham, però refusen l'autoritat del Fill (Au fil de l'évangile selon saint Matthieu, p. 275)